

дує, воно розвивається самостійно. Однак у перехідних суспільствах немає ні часу, ні засобів аби чекати, що все станеться самоплином. Якщо в Україні цей процес набуде характеру реалізації науково виваженої і обґрунтованої політики, а не звичайного компромісу політичних сил, тоді спостерігатимемо формування механізмів суспільного саморозвитку.

Бурикін М.
УПА

СТАНОВЛЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Ще нещодавно термін «громадянське суспільство» використовувався для протиставлення поняттю держави. З часом він став синонімом організацій та інститутів соціального порядку, які діяли незалежно від держави. Держава ототожнюється з правовим і інституціональним апаратом, у той час як громадянське суспільство являє собою моделі різних об'єднань (групи за інтересами, професійні союзи тощо).

В основі становлення громадянського суспільства лежать актуальні життєві потреби та інтереси людини, і саме на основі єдності останніх та проблем їхньої реалізації індивіди утворюють ті чи інші громадянські об'єднання.

Громадянське суспільство – це суспільство, де громадяни є вільними особистостями з розвиненим почуттям власної гідності. Вони поважають закони і не дозволяють порушувати їх іншим, мають право і свободу створювати політичні партії та рухи, товариства і клуби за інтересами.

Найважливішими етапами становлення громадянського суспільства в сучасній Україні були:

- ухвалення Верховною Радою у липні 1990 р. Декларації про державний суверенітет України. Ця декларація передбачала створення народовладдя, утвердження громадянства Української держави, її економічну самостійність, екологічну безпеку, національно-культурне відродження українського народу. Крім того, проголошуючи Україну суверенною національною державою, Декларація виходила з того, що український

народ як єдине джерело державної влади в республіці – це громадяни всіх національностей, що живуть в Україні.

- ухвалення Конституції України 28 червня 1996 року. У цьому головному політико-юридичному документі держави підкреслюється, що суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності, багатопартійності, розвитку самоврядування.

Нині процеси формування в Україні громадянського суспільства та створення незалежної, демократичної, соціальної та правової держави відбуваються паралельно. Прискоренню цих процесів активно сприяє оновлення політико-правової бази нашого суспільства з урахуванням власного та світового досвіду. Саме з усвідомленням кожною людиною думки про свою самоідентичність, про спроможність і можливість своєю працею побудувати гідне життя власної родини та суспільства в цілому розпочинається процес становлення громадянського суспільства.

Отже, громадянське суспільство є сукупністю суспільних відносин (економічних, соціальних, духовних), формальних та неформальних структур, які задовольняють потреби й реалізують інтереси індивідів або груп, що відповідають досягнутому рівню суспільного розвитку. Враховуючи особливості перехідного часу, в якому знаходиться Україна, на мою думку, має бути проведена в життя така концепція співвідношення особи, суспільства і держави, яка дозволила б не тільки змінити сьогоденній менталітет людини, але й сприяти формуванню вільної особи з високою політичною, економічною і правовою культурою, яка усвідомлює свою цінність і гідність. Ця концепція передбачає, що епіцентром громадянського суспільства є людина, її права, свободи й інтереси, що всі інститути громадянського суспільства і держави утворюються через необхідність створення умов для нормальної життєдіяльності людини, захисту її прав і свобод.

Дегтярєва І. Г., Кравцова Т. І.
НТУ «ХПІ»

О СОЦИАЛЬНЫХ ОРИЕНТИРАХ МОЛОДЁЖИ